

SAM och SAU söker förhålla sig till befolkningsförändringarna i Sverige utifrån sitt bibliska mandat. Det är en utmanande tanke att våra församlingar och föreningar kan ha en proaktiv roll i hela samhället för integrationen – ett sant gudsrikestänk. Den missionella församlingen har ett viktigt diakonalt uppdrag när det gäller detta, vilket kommer att påverka både dess trovärdighet i samhället och utveckla verksamhetsformerna mot större relevans för dem vi vill nå med de goda nyheterna – människor från alla folk vid vår tröskel.

HELA VÄRLDEN I FÖRSAMLINGEN

SAM/SAU:s handlingsplan för integration

SYFTESFÖRKLARING

Kyrkan är till sin natur mångkulturell och internationell. Många av de bibliska texterna skrevs i spänningsfältet då Jesu efterföljare mötte nya kulturer. Den kreativa spänning som detta innebär skapade problem men också dynamiska möjligheter till expansion. Uppdraget var att gå ”till jordens yttersta gräns”*.

Föreliggande handlingsplan syftar till att stödja processer som stärker Svenska Alliansmissionen (SAM), Svenska

Alliansmissionens Ungdom (SAU) och församlingarnas roll och identitet i ett alltmer mångkulturellt samhälle. Vi förstår integration som en ömsesidig rörelse och förändring vilken ofrånkomligt kommer att påverka hur vi bygger gemenskap, firar gudstjänst, bedriver diakonalt arbete och evangelisation; hur barn och ungdomsverksamheten utformas och hur församlingens roll och identitet formas i ett mångkulturellt samhälle.

* Apg 1:8

DEN BIBLISKA GRUNDEN

Människan är skapad till Guds avbild¹, vilket inkluderar alla släkten och folk på jorden. Människan föll, ingen kultur undantagen². Guds kärlek till världen exkluderar heller ingen³. Visionen i Uppenbarelseboken, där alla folk och stammar står representerade inför Lammets tron⁴, ger eko av en återlöst skapelse.

Gud uppenbarar sig emellertid i en kultur⁵, ”slår upp sitt tält bland dem”⁶ och gestaltar de goda nyheterna i deras begreppsvärld⁷. Intentionen var dock att Israels folk skulle vara en kanal för gudsrikets välsignelser till alla släkten på jorden⁸, något som Jesus upprepar med orden att ”många ska komma från öster och väster och ligga till bords med Abraham, Isak och Jakob i himmelriket”⁹. Denna rörelse med ursprung i Guds hjärta möter motstånd genom Israels folks etnocentrism.

Jesus visar därför vägen i en rörelse som går folken till mötes. Hans födelse annonseras av visa män från Eufratdalen¹⁰ och undret i hans död av en hednisk officer¹¹. Jesus utropar sin förundran över tron hos en annan romersk officer och en ifrågasatt kanaaneisk kvinna från södra Libanon¹²,

men tillrättavisar sina egna för deras otro¹³. Från Gamla testamentet drar han exempel på tro från den syriske generalen Naaman och en änka i Sarefat i Libanon¹⁴. Han exemplifierar korsets kärleksbudskap i en föraktad samariers handlande¹⁵ och gick i respektfull dialog med en omtvistad samarisk kvinna¹⁶.

Petrus exemplifierar urkyrkans brottningskamp med förhållandet till andra kulturer. En uppenbarelse¹⁷ frigjorde Petrus att följa Jesus undervisning¹⁸ och förmedla gudsrikets välsignelser i gemenskap med människor från andra kulturer¹⁹. Likväl faller han till föga för trycket från etnocentriska och främlingsfientliga grupper, då han slutar att delta i den mångkulturella måltiden i Antiokia²⁰. Detta föranleder Paulus att konfrontera Petrus, eftersom han avviker från evangeliets sanning och bromsar processen mot andra kulturer. Vem vi väljer att äta med, att ha bordsgemenskap med, framstår därför som en högst teologisk fråga. Paulus slår fast kyrkans mångkulturella och inkluderande natur²¹. Detta är grunden för SAM-församlingars och SAU:s engagemang i ett alltmer mångkulturellt samhälle.

1. 1 Mos 1:27

2. Rom 3:10–12

3. Joh 3:16

4. Upp 7:9

5. Matt 1:23

6. Joh 1:14

7. Joh 1:29

8. 1 Mos 12:2

9. Matt 8:11

10. Matt 2:1–12

11. Mark 15:39

12. Matt 8:10, 15:28

13. Mark 16:14

14. Luk 4:25–27

15. Luk 10:30–37

16. Joh 4:1–42

17. Apg 10:9–23

18. Mark 7:14–19

19. Apg 10:34–48

20. Gal 2:11–16

21. Gal 3:28

PROBLEM OCH BEHOVSANALYS

Analysen grundar sig på resultaten från enkäter¹ till församlingsledningar och enskilda medlemmar i SAM:s församlingar samt samtal i samband med seminarier och temadagar kring ämnet. Den söker också att knyta an till SAM:s inriktningsdokument 2014-2018.

Snabb demografisk förändring

Sverige håller på att genomgå en snabb demografisk förändring genom de växande flyktingströmmarna och arbetskraftsinvandringen. Trenden lär öka och förändringen är bestående, vilket innebär att avfolkningsbygder återbefolkas. Detta sätter stor press på samhällsfunktionerna men också på hur SAM:s församlingar förhåller sig till sin nya omvärld. Stora etniska grupper från onådade områden i världen har nu blivit våra grannar. Från ett bibliskt perspektiv är detta en stor möjlighet, inte bara att nå onådade, utan också att förändras och utvecklas i processen.

Främlingsrädsla

Liksom i övriga samhället finns en oro bland kyrkodeltagare inför nya språk, kläder och färger – en naturlig rädsla för främlingen. Rädslan för muslimer är speciellt stark, färgad av medias bild av världshändelser. Många församlingar meddelar att de har ingen eller mycket liten kontakt med invandrare, vilket möjligen kan bero på att de församlingarna ligger på landet. Flera svaranden anger att det inte finns några invandrare i deras område. Andra församlingar med engagemang för människor med utländsk bakgrund berättar att de besöker flyktingföreläsningar utanför sina orter. Frågan måste därför ställas; Vad är orsaken till att församlingsmedlemmar inte möter människor med utländsk bakgrund?

Att dela med sig

Enkät svar uttrycker en oro för hur man ska dela med sig av sin tro, inte bara språkligt utan också begreppsmässigt. Oron grundar sig i det oförutsägbara i mötet med nya sociala koder och kulturmönster, men också i en projicering av svårigheten att tala om sin tro med sekulariserade svenskar. Verkligheten är emellertid att många muslimer

har mer gemensamt med kristustroende i kyrkorna än med det sekulariserade Sverige. Att föra Gud in i samtalet är något naturligt. De bibliska exemplen av respektfull dialog, bordsgemenskap och att dela sin livsberättelse ger vidare fingervisningar om okontroversiella sätt att möta våra nya grannar. För att öka församlingsmedlemmars tilltro till sin egen förmåga inom integrationsarbetet är behovet av träning och undervisning om hur man möter dessa nya kulturer stort i SAM:s församlingar och SAU:s verksamhetsgrenar.

Lyssna på livsberättelser

Ett annat behov som har framkommit är att ge röst till dem med utländsk bakgrund som finns i våra sammanhang. Det bästa sättet att bearbeta etnocentrism och kolonialt tänkande i våra sammanhang är att öva på att lyssna på djupet till invandrades livsberättelser². Därigenom förtjänar vi att bli hörda av dem, vilket skapar en dynamisk dubbelriktad process i integrationsarbetet³. I den mångkulturella församlingen hörs svenska på olika dialekter och accenter, något som våra öron behöver vänjas vid. Frågan är hur vi kan skapa plattformar i våra olika verksamheter för sådana dialogsamlingar.

Barn- och ungdomsverksamheten

Undersökningarna som har gjorts ger ingen tydlig information om i vilken utsträckning deltagare med utländsk bakgrund finns med i församlingarnas barn- och ungdomsverksamhet. I vilken mån kan SAU:s verksamheter visa vägen i integrationsarbete? Vilken träning behöver barn- och ungdomsledare i att leda en mångkulturell verksamhet?

Ledarskap

I vilken mån församlingen har någon person med utländsk bakgrund i ledaruppgifter är ett test på församlingens öppenhet. Missionsforskning⁴ visar att om personer med utländsk bakgrund återfinns i våra församlingsstyrelser eller ges tydliga ledaruppgifter i verksamheten påverkas dess utformning. Det ger också en tydlig signal om acceptans till andra med utländsk bakgrund, vilket resulterar i att andra söker sig dit. Närmare 80 % av enkät svaren anger att ingen

1. Enkäten till församlingsledningar inbringade 53 svar av SAM:s 167 församlingar (32 %), vilket är statistiskt sett en hög svarsfrekvens. 850 personer svarade på den enskilda enkäten, ca 6,5 % av SAM:s medlemmar, vilket också ger ett gott underlag och möjlighet att dra generella slutsatser.

2. Kivisto, Peter (2014). *Religion and Immigration*. Cambridge: Polity Press.

3. EU:s första grundprincip för integration.

4. Bosch, David. (1992). *Transforming Mission – Paradigm Shifts in Theology of Mission*. New York: Orbis Books.

med utländsk bakgrund har ledaruppgifter i församlingarna. Resultatet är inte helt förvånande då SAM:s församlingar överlag är etnisk homogena. Att 17 % ändå anger att ledare med utländsk bakgrund återfinns i församlingsledarskapet kan indikera att förändring är på väg. Därför behöver relevanta frågor ställas:

- I vilken utsträckning finns det trogna och andligt mogna deltagare i församlingens verksamhet med utländsk bakgrund som skulle kunna ges utrymme i ledarskapet, även om de inte talar svenska flytande?
- Vilken strategi har församlingarna att arbeta för att fler med utländsk bakgrund får plats i ledande positioner?

FRAMGÅNGSFAKTORER OCH GODA EXEMPEL

Att handla enligt Guds rikes principer

Undersökningarna visar emellertid att en majoritet av församlingssvaren pekar på att mötesplatser finns och att församlingsmedlemmar interagerar med nysvenskar. Det finns exempel på församlingar där närmare hälften av deltagarna har besökt eller besökts av människor med muslimsk bakgrund, vilket följer exemplen som Jesus¹ och Petrus² gett. Att inbjuda sig själv, som Jesus gjorde, är högst normalt i Mellanöstern. Detta visar på ett gott

integrationsengagemang i SAM:s församlingar och det är ett handlande i enlighet med Guds rike. Den missionella församlingen har ett viktigt diakonalt uppdrag när det gäller detta, vilket kommer att påverka både dess trovärdighet i samhället och utveckla verksamhetsformerna mot större relevans för dem vi vill nå. Även samhällsforskningen understryker civilsamhällets i allmänhet och kristna församlingars i synnerhet, viktiga roll i integrationsarbetet³.

1. Luk 19:5
2. Apg 10:9-11:18

3. Trädgårdh, Lars (2013). *Civilsamhället klämt mellan stat och kapital: välfärd, mångfald, framtid*. Stockholm: SNS förlag. Kivisto (2014). Överenskommelsen Regeringen-SKL-Idéburna organisationer. (I)2009/2235/UF). www.regeringen.se

Utanför kyrkans väggar

Även om undersökningarna angav att en del aktiviteter för och med invandrare var förlagda till kyrkans lokaler, var det tydligt att de flesta möten med människor med utländsk bakgrund sker i samhället, på arbetsplatsen, i föreningar eller i hemmen. Frågan är hur mycket detta engagemang för invandrare utanför kyrkans väggar bejakas i SAM:s församlingar. Frågan är också vilket stöd detta engagemang skulle behöva.

Obesjungna hjältar

Temasamlingarna som SAM har hållit⁴ har fört samman engagerade SAM/SAU:are med många goda exempel på inkluderande möten med nysvenskar. Idéutbytena under temadagarna har bekräftat dem som gör integrationsarbete i det tysta och inspirerat till nya initiativ. Istället för

främlingsrädsla vittnar dessa engagerade SAM/SAU:are om hur berikande de interkulturella mötena har varit och hur snabbt de har lärt sig att umgås med människor från relationscentrerade kulturer⁵. Dessa engagerade SAM/SAU:are – obesjungna hjältar – utgör viktiga mentorer för andra i församlingarna som önskar nå ut till nysvenskar i samhället.

Församlingar med kompetens

Flera SAM-församlingar har stor erfarenhet av mångkulturellt arbete, där även människor med utländsk bakgrund finns representerade i ledningsgrupperna. Kompetensen som dessa församlingar innehar kan utgöra en viktig resurs i utbildningen av församlingar där integrationsarbete påbörjas.

4. Den första på SAM:s årskonferens 2014 med ca 100 deltagare. Den andra i Nässjö den 6 dec 2014 med 40-talet deltagare från 20 olika församlingar. Den tredje i Värnamo den 28 mars 2015 med 60-talet deltagare från ett tjugotal församlingar.

5. Stier, Jonas. (2009). *Kulturmöten – en introduktion till interkulturella studier*. Lund: Studentlitteratur

MÅLBESKRIVNING

Målbekrivningen har som utgångspunkt i SAM:s inriktningsdokument 2014–2018.

- att verka för att Jesus Kristus blir känd, trodd och efterföljd i etniska och sociala grupper där det kristna vittnesbördet är svagt

- att medvetandegöra församlingar om sin roll i ett föränderligt samhälle
- att hjälpa församlingar att arbeta för integration och finna sin plats i det mångkulturella samhället

ÅTGÄRDSFÖRSLAG

– HUR MÅLEN KAN NÅS

På samfundsnivå

- Ordna temadagar om: a) att dela evangeliet, b) vad en mångkulturell församling innebär, c) att förstå och kontrastera kulturella värderingar, d) problem som uppstår i tvärkulturella möten.
- Erbjud träning för ledare i barn och ungdomsverksamhet i ett mångkulturellt samhälle

- Arrangera temasamlingar och utbildning om att öppna upp verksamheten för barn och ungdomar med utländsk bakgrund.
- Ordna samlingar för sökare på olika språk.

På församlingsnivå

- Skapa forum för berättelser i församlingens olika verksamheter, där människor med både utländsk och svensk bakgrund får dela sina livsberättelser.
- Anpassa barn- och ungdomsverksamheten till barn med svenska som andraspråk, och aktivt söka upp t.ex. ensamkommande flyktingbarn och andra barn med utländsk bakgrund som finns i samhället.
- Bejaka ledare med utländsk bakgrund i församlingens verksamhet.
- Ha kristen litteratur och filmer på olika språk tillgängliga i kyrkan.
- Förbereda bra pedagogiska frågor som kan få igång samtalet runt kyrkkaffet eller i cellgrupperna.
- Samtala om hur man jobbar för att motverka främlingsrädsla.

- Dela erfarenheter om att tala om tro med människor med annan kulturell eller religiös bakgrund.
- Söka samarbete kring integrationsfrågor med andra aktörer i församlingens närområde, t ex kommunen, församlingar, migrantförsamlingar, invandraföreningar och idrottsföreningar.

På individnivå

- Besöka någon nysvensk i deras hem, bjuda hem dem.
- Bli kontaktfamilj.
- Lyssna på berättelser från människor med utländsk bakgrund.
- Vara aktiv på mångkulturella mötesplatser, t ex språkkaféer eller syträffar.
- Be regelbundet för människor med utländsk bakgrund som finns i närområdet.

UPPFÖLJNING OCH KVALITETSSÄKRING

Denna handlingsplan och i vilken mån mål och åtgärder har uppnåtts behöver utvärderas årligen, genom vilket det blir ett levande dokument. Detta kan ske på ett seminarium på

SAM/SAU:s årskonferenser, på en av SAM:s pastorsdagar, SAU:s ledarutbildningar och på en församlingsdag.

Svenska Alliansmissionen

Svenska
Alliansmissionens
Ungdom